

Περιεχόμενα

1. ΕΛΠΙΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΘΑΥΜΑ ΜΕ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ

ΠΟΛΙΤΗΣ 07/02/2021 σελ. 1, 18

1. ΕΛΠΙΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΘΑΥΜΑ ΜΕ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ

Μέσο:ΠΟΛΙΤΗΣ

Ημ. Έκδοσης: ...07/02/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: ...07/02/2021

Σελίδα: 1

Ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ στον «Π» για τις φανερές και... κρυφές κατεδαφίσεις διατηρητέων κτηρίων «Η αρχιτεκτονική κληρονομιά είναι κοινό αγαθό»

Συνέντευξη στην
Κατερίνα Ηλιάδη

Η απαράδεκτη ενέργεια του Αρχιεπισκόπου Κύπρου να κατεδαφίσει τέσσερα διατηρητέα κτήρια απέναντι από τον υπό **ανέγερση** καθεδρικό ναό στην περιοχή της Αρχιεπισκοπής, άνοιξε τον δημόσιο διάλογο για το τι ακριβώς συμβαίνει/ισχύει με τα διατηρητέα στον τόπο μας. Ποιος παρακολουθεί -εάν υπάρχει κάποιος ή κάποια υπηρεσία- τη συντήρησή τους και σε ποιόν ή ποια υπηρεσία είναι η ευθύνη για την πορεία, αυτών των κτηρίων, μέσα στον χρόνο. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ) κ. Κωνσταντίνου Κωνσταντή, το θέμα των διατηρητέων και ευρύτερα της διαχείρισης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς είναι ιδιαίτερα πολύπλοκο και πολυπαραγοντικό. "Η πολυδυσπασμένη αρμοδιότητα, οι περιορισμένοι πόροι, η απουσία χάραξης στρατηγικής για την προστασία και ανάδειξή τους, τα ιδιοκτησιακά προβλήματα, η αβγία για τα κίνητρα που έχουν θεσπιστεί για την αποκατάστασή τους είναι μόνο μερικά από τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Για να είμαστε όμως ειλικρινείς, το πρόβλημα είναι βαθύτερο. Αν θέλουμε να σπάσουμε τον φαύλο κύκλο της απαξίωσης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, πρέπει να πάρουμε ένα βήμα πίσω και να αναρωτηθούμε για ποιο λόγο οι νομοθετικές πρόνοιες και τα κίνητρα που δίνονται δεν επαρκούν για να την προστατεύσουμε. Για ποιο λόγο η κουλτούρα μας δεν αξιολογείται και δεν ιεραρχείται ψηλά την αρχιτεκτονική κληρονομιά; Το περιστατικό της Αρχιεπισκοπής δυστυχώς δεν αποτελεί εξαίρεση, αλλά μάλλον επιβεβαιώνει τον κανόνα, ο οποίος το πιθανότερο θα συνεχίσει να ισχύει».

Σύμφωνα με τον Κωνσταντίνου Κωνσταντή, «το περιστατικό της Αρχιεπισκοπής δυστυχώς δεν αποτελεί εξαίρεση, αλλά μάλλον επιβεβαιώνει τον κανόνα, ο οποίος το πιθανότερο θα συνεχίσει να ισχύει».

μέρες μετά το συμβάν στην Αρχιεπισκοπή, η Κλαίρη Παλυβού, ομότιμη καθηγήτρια Αρχιτεκτονικής του ΑΠΘ, διατύπωσε τη σκέψη πως τα μνημεία και εν γένει η αρχιτεκτονική κληρονομιά είναι κοινό αγαθό, του οποίου όλοι είμαστε εν δυνάμει διαχειριστές. Αυτή η σκέψη θεωρώ πως εκφράζει ακριβώς τον πυρήνα των θέσεων και παρεμβάσεων του ΕΤΕΚ για το θέμα.

Το κόλλο της... φθοράς

Συμβαίνει συχνά να κατεδαφίζονται διατηρητέα κτήρια; Τι λέει ο νόμος εάν κατεδαφιστεί διατηρητέο χωρίς άδεια; Δυστυχώς, το περιστατικό της Αρχιεπισκοπής αποτελεί μόνο μία εκ των πολλών απωλειών έργων μεγάλης αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής αξίας την τελευταία πενταετία. Ενδεικτικά μόνο μπορούμε να αναφερθούμε σε κάποιες περιπτώσεις, ενώ υπάρχουν πολλές ακόμα. Πολλοί επιχειρηματίες γης αγοράζουν τα διατηρητέα για να εκμεταλλευτούν τους συντελεστές δόμησης και αφήνουν τα κτήρια να καταρρεύσουν εφόσον δεν έχουν άλλο όφελος από αυτά. Πολλά κρατικά μνημεία και διατηρητέα που έχουν αποκατασταθεί, παραμένουν δίχως καμία χρήση, και παραδίδονται ξανά στους νόμους της φθοράς. Πολλοί ιδιοκτήτες δεν ατουούνται καν την ανακρίβεια των ακινήτων τους σε διατηρητέα, λόγω του ότι μειώνεται η αξία μιας πι-

θανής επένδυσης. Οι πρόνοιες της νομοθεσίας είναι ξεκάθαρες: υπάρχει ρητή απαίτηση για επαναφορά της οικοδομής στην προτεραιότητα της μορφής, ενώ δεν υπάρχει διαδικασία αποχαρτοποίησης μιας διατηρητέας οικοδομής, ακόμη και σε περίπτωση πλήρους κατεδάφισης της.

Χωρίς Εξαιρέσεις;

Κανονικά, τι έπρεπε να γίνει μόλις άρχισε η κατεδάφιση των εν λόγω κτηρίων; Έπρεπε να γίνει καταγγελία στην Αστυνομία; Από ποιο;

Η κατεδάφιση μιας διατηρητέας οικοδομής χωρίς τη χορήγηση ειδικής άδειας είναι παράνομη. Στην εν λόγω περίπτωση, όπως και σε ανάλογες περιπτώσεις, η πρώτη ενέργεια μόλις έγινε αντιληπτή η κατεδάφιση των οικοδομών θα έπρεπε να ήταν η επιβολή της παύσης των παρόντων εργασιών κατεδάφισης, ώστε να διαφυλαχθεί ό,τι είναι δυνατό από τα διατηρητέα κτίσματα. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπου η αποκατάσταση των εν λόγω οικοδομών αποτελεί μάλιστα και όρο της άδειας οικοδομής που χορηγήθηκε για την **ανέγερση** του καθεδρικού ναού, η αρμόδια αρχή δύναται να προχωρήσει στην αναστολή των κατασκευαστικών εργασιών και την άρση της χορηγηθείσας άδειας για το υπό **ανέγερση** έργο. Όλοι όσοι εμπλέκονται στη διαδικασία της παράνομης αυτής κατεδάφισης πρέπει

«Πολλοί επιχειρηματίες γης αγοράζουν τα διατηρητέα για να εκμεταλλευτούν τους συντελεστές δόμησης και αφήνουν τα κτήρια να καταρρεύσουν εφόσον δεν έχουν άλλο όφελος από αυτά»

«Πολλά κρατικά μνημεία και διατηρητέα που έχουν αποκατασταθεί παραμένουν δίχως καμία χρήση, και παραδίδονται ξανά στους νόμους της φθοράς»

Πώς γίνεται ο έλεγχος/τιμωρία των μελών σας; Π.χ. μέλη σας που συνδέονται με ακάθιστα, γιατί δεν έχουν καμία επίπτωση;

Αυτό δεν ισχύει σε καμία περίπτωση - δεν υπάρχουν υποθέσεις που έχουν παραβλεφθεί. Αποτελεί πάγια και διαχρονική θέση του επιμελητηρίου ότι η αποτελεσματική άσκηση πειθαρχικού ελέγχου είναι κεφαλαιώδους σημασίας για τη δημιουργία ικανών επαγγελματιών περιβάλλοντος και την προστασία, τόσο των συναδέλφων μηχανικών, όσο και ευρύτερα του κοινωνικού συνόλου. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο του ΕΤΕΚ έχει εξουσία, εκτός των καταγγελιών που υποβάλλονται σε αυτό, να διερευνά αυτεπάγγελτα πειθαρχικές υποθέσεις, δυνατότητα η οποία έχει αρκετές φορές αξιοποιηθεί στην πράξη. Οι κανονισμοί δεοντολογίας περιλαμβάνουν επίσης πρόνοιες με βάση τις οποίες μέλη του ΕΤΕΚ, τα οποία έχουν καταδικαστεί για ποινικά αδικήματα, πρέπει να διαγραφούν και πειθαρχικά. Οι ποινές που επιβάλλει το ΠΣ ξεκινούν από την ελαφρότερη, που είναι η επίπληξη, συνεχίζουν με χρηματικό πρόστιμο, που είναι το πιο σύνθετο, και καταλήγουν με τη στέρηση της άδειας άσκησης επαγγελματίη ή ακόμη τη διαγραφή από το Μητρώο Μελών ΕΤΕΚ για τις πλέον σοβαρές παραβάσεις.

Εκ των υστέρων...

Ποια είναι η διαχείριση που γίνεται των ετοιμορρόπων κτηρίων γενικά; Ποιανού είναι η ευθύνη; Γίνεται έλεγχος;

Δυστυχώς η υφιστάμενη νομοθεσία που ρυθμίζει το θέμα των επικινδύνων οικοδομών βασίζεται κυρίως σε εργαλεία "πυροσβεστικής" παρεμβάσεως και ενεργοποιείται μόνον όταν μια οικοδομή έχει ήδη καταστεί ή τείνει να καταστεί επικίνδυνη για τη δημόσια ασφάλεια. Οι ρυθμίσεις αυτές αφορούν κυρίως τη λήψη μέτρων για άρση των επικινδυνότητων και δύναται να επιβάλλουν από τις τοπικές αρχές στην αρμοδιότητα των οποίων εμπίπτει η περιοχή που βρίσκεται η επικίνδυνη οικοδομή. Το ΕΤΕΚ έχει επανειλημμένα εκφράσει τις ανησυχίες του όσον αφορά το θέμα της επικινδυνότητας των παλαιών και ιδιαίτερα των εγκαταλελειμμένων κτηρίων της χώρας μας, για τα οποία δεν λαμβάνονται μέτρα για τη συστηματική τους συντήρηση και τη διασφάλιση της στατικής και αντισεισμικής τους επάρκειας. Προσπαθώντας να κατανοήσουμε το πρόβλημα και να προτείνουμε λύσεις, ειδικά για τα διατηρητέα, ορίσαμε ομάδα συναδέλφων να μελετήσει με θόρυβος όλες τις συνιστώσες. Έπειτα από πολύμηνη εκτενή έρευνα του υφιστάμενου συστήματος διαχείρισης των διατηρητέων οικοδομών, καταγραφής πρακτικών του εξωτερικού και σειράς συναντήσεων με τις αρμόδιες αρχές που εμπλέκονται με το θέμα, οι συνάδελφοι κατέθεσαν δέσμη εισηγήσεων, την οποία σύντομα θα παρουσιάσουμε δημόσια. Να μην ξεχνάμε, πάντως, πως τα διατηρητέα κτίσματα τα μελετάμε στο **πανε**-

Αξίζει τον κόπο να αποκατασταθούν στην προτεραιότητα τους μορφά τα διατηρητέα που κατεδαφίσαν ο Αρχιεπίσκοπος; Τι είδους αξία έχουν;

Η απαίτηση στη νομοθεσία για επαναφορά των οικοδομών στην αρχική τους μορφή είναι σαφής, όπως σαφές είναι πως αυτό είναι τεχνικά ερικό και δεν είναι η πρώτη φορά που θα συμβεί. Ειδικά σε αυτή την περίπτωση όμως, πέραν της τεχνικής και νομικής διάστασης του θέματος, ακόμα πιο σημαντική είναι η συμβολική αξία της αποκατάστασης. Αυτή η αξία αφορά την αρχιτεκτονική ταυτότητα των συγκεκριμένων κτηρίων, τον σημαντικό τους ρόλο ως αναπόσπαστα μέρη του ευρύτερου αρχιτεκτονικού συνόλου και αστικού ιστού, αλλά και την παραδειγματική έκφραση της πολιτικής βούλησης για επιβολή της νομοθεσίας. Σε συνδυασμό με την επιμελητηρίου για τη συντήρηση μνημείων, που είχε προγραμματιστεί κατά περίπτωση περίπτωση δύο

Έρευνα - Τιμωρία

Θα έχουν οποιαδήποτε επίπτωση τα μέλη σας που εμπλέκονται με την κατεδάφιση των διατηρητέων κτηρίων της Αρχιεπισκοπής;

Σε περιπτώσεις όπως αυτήν, όπου περιέρχονται στην αντίληψη του Επιμελητηρίου και του Πειθαρχικού Συμβουλίου (ΠΣ) περιστατικά στα οποία εμπλέκονται μέλη του ΕΤΕΚ, η επαγγελματική συμπεριφορά των οποίων διαφαίνεται ότι παραβιάζει τις πρόνοιες των κανονισμών δεοντολογίας, το ΠΣ προχωρά αυτεπάγγελτα στη διερεύνησή τους. Η διοικούσα επιτροπή του επιμελητηρίου αποφασίζει να προχωρήσει άμεσα σε έρευνα, και εάν διαπιστωθεί ότι στην κατεδάφιση των διατηρητέων κτηρίων από την Αρχιεπισκοπή εμπλέκεται οποιοδήποτε μηχανικός-μέλος του, να τον οδηγήσει στο πειθαρχικό συμβούλιο για επιβολή ποινών.

katehiadi@politis.cy

Τακτική επιθεώρηση και λήψη μέτρων

Είναι γερά τα κτίσματά μας στην Κύπρο; Είναι καλά τα υλικά; Έχουν αντοχές σε ισχυρούς ανέμους ή/και σε έναν ισχυρό σεισμό (είμαστε σε σεισμογενή περιοχή);

Η ανησυχία για τα κτήρια της χώρας μας επικεντρώνεται κυρίως στις παλαιές οικοδομές, όπως έχω προαναφέρει, ειδικά αυτές που έχουν ανεγερθεί κατά περιόδους που εφαρμόζονταν λιγότερο απαιτητικοί ή/

και καθόλου αντισεισμικοί κώδικες κατά τον σχεδιασμό τους ή/και δεν είχε καταστεί υποχρεωτική η επίβλεψη των κατασκευαστικών εργασιών στα εργοτάξια και γινόταν χρήση ακατάλληλων υλικών, όπως ακατάλληλων αμμοχάλκων κατά την κατασκευή τους. Ταυτόχρονα, η έλλειψη κουλτούρας συστηματικής συντήρησης των οικοδομών, ως μέτρο πρόληψης για τη θωράκισή τους ένα-

ντι ενός πιθανού σεισμού ή ισχυρού ανέμου ή και της διάβρωσής τους, έχει εντεινεί να υπάρχουν προβλήματα στο γερασμένο κτιριακό απόθεμα της χώρας μας. Για τούτο τον σκοπό, το ΕΤΕΚ, το οποίο καταβάλλει διαχρονικά προσπάθειες για το θέμα αυτό, έχει προωθήσει πρόταση στην πολιτική πρόταση για τη θεομορφή της τακτικής επιθεώρησης κτηρίων.

Γιατί όλες αυτές οι καταστροφές σε κτήρια, αλλά και δημόσια έργα, μόλις έχουμε ισχυρούς ανέμους, ανεμοστρόβιλους, έντονο ανεμοβόρα;

Οι καταστροφές αυτές παρατηρούνται σε αυθαίρετες κατασκευές, οι οποίες αναγειρούνται χωρίς να έχει προηγηθεί μελέτη από αδειούχο πολιτικό μηχανικό και σε παλαιότερες κατασκευές. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι ελαφρές κατασκευές, όπως για παράδειγμα στέ-

γαστρα και ξύλινες οροφές που συχνά εμπίπτουν στις δύο αυτές κατηγορίες, είναι σε γενικές γραμμές πιο ευάλωτες σε ανέμους με ανодиτική κατεύθυνση. Στην περίπτωση των παλαιότερων οικοδομών, όπως έχω προαναφέρει, η τακτική τους επιθεώρηση και η λήψη μέτρων για τη διασφάλισή της στατικής και αντισεισμικής τους επάρκειας, θα μπορούσε να τις προφυλάξει από τις επιπτώσεις τέτοιων φαινομένων.